

Zadeva C-450/19

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

13. junij 2019

Predložitveno sodišče:

Korkein hallinto-oikeus (Finska)

Datum predložitvene odločbe:

10. junij 2019

Pritožnik:

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

VMESNI SKLEP KORKEIN HALLINTO-OIKEUS (VRHOVNO UPRAVNO SODIŠČE, FINSKA)

Datum sklepa

10. junij 2019

[...] (ni prevedeno)

Predmet Predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) Sodišču Evropske unije

Pritožnik Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Izpodbijani sklep

Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve, Finska)
30. marec 2016 [...] (ni prevedeno)

Vprašanje

1. V zadevi s področja konkurence, v kateri odloča Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče), je treba odločiti, ali je Kilpailu- ja kuluttajavirasto (organ za konkurenco in varstvo potrošnikov) pri Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve) vložil predlog za naložitev globe v roku. Za presojo zadeve je bistveno stališče glede tega, do kdaj traja enotna kršitev pravil o konkurenci, ki jo storijo konkurenti.
2. Na presojo trajanja kršitve pravil o konkurenci v zadevi, v kateri odloča Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče), vpliva več okoliščin. Kilpailu- ja kuluttajavirasto je na obravnavi navedel štiri različne dni, do katerih se lahko vsaj domneva trajanje kršitev pravil o konkurenci. Predmet tega predloga za sprejetje predhodne odločbe je vprašanje, do katerega datuma se lahko šteje, da trajajo ekonomski učinki in kršitve pravil o konkurenci v položaju, v katerem je eden od dveh udeležencev omejevalnega sporazuma z akterjem, ki ni udeleženec omejevalnega sporazuma, sklenil gradbeno pogodbo, kot je ta, dogovorjena v omejevalnem sporazumu, če bodo dela zaključena približno dve leti in pol po sklenitvi gradbene pogodbe in se bodo plačila po tej pogodbi opravljala še po zaključku del. Zadevna dela se nanašajo na visokonapetostni vod z napetostjo 400 kV, ki je postavljen na severnem Finskem med krajema Keminmaa in Petäjääkoski, za katerega je bilo pri javnem razpisu naročilo oddano eni od udeleženk omejevalnega sporazuma, družbi Eltel Networks Oy. Vprašanje za predhodno odločanje v tej zadevi, ki je navedeno v nadaljevanju, se nanaša na sistem iz člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki se nanaša na konkurenco. V predlogu za sprejetje predhodne odločbe se ne obravnavajo dokazna vprašanja, ki so sicer povezana s presojo naročila na podlagi konkurenčne zakonodaje.

Predmet postopka in upošteveno dejansko stanje

3. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* (v nadaljevanju tudi: organ) je v predlogu za naložitev globe, ki ga je 31. oktobra 2014 vložil pri Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve), sodišču predlagal, naj družbama Eltel Networks Oy in Eltel Group Oy (v nadaljevanju skupaj tudi: družba Eltel) naloži solidarno plačilo globe v višini 35.000.000 EUR.
4. Organ je v predlogu za naložitev globe navedel, da sta družbi Eltel Networks Oy in Eltel Group Oy ravnali v nasprotju s členom 4 Laki kilpailunrajoituksista (480/1992¹, zakon o preprečevanju omejevanja konkurence št. 480/1992) in členom 101 PDEU, s tem da sta sklenili sporazume o cenah, stopnjah dobička in razdelitvi načrtovalnih in gradbenih del za visokonapetostne vode za prenos električne energije na Finskem. V predlogu za naložitev globe je tudi navedel, da sta konkurentki storili to enotno kršitev pravil o konkurenci na več srečanjih

¹ <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1992/19920480>

zastopnikov konkurenčnih družb, na katerih so se obravnavali in občasno skupaj nadalje razvijali ocene prihodnjih naročil za visokonapetostne vode, pripravljene v obliki preglednic, njihove cene, stopnje dobička, ki jih je treba doseči s temi naročili, in glede nekaterih del tudi vprašanje, kateri od obeh konkurentov bo izvedel projekt visokonapetostnega voda. Kot je navedeno v predlogu za naložitev globe, se je to prepovedano sodelovanje konkurentk začelo najpozneje oktobra 2004 in trajalo neprekinjeno vsaj do marca 2011. Šlo naj bi za omejevalni sporazum, ki se je nanašal na celotno Finsko, ki bi lahko prizadel trgovino med državami članicami Evropske unije na način iz člena 101(1) PDEU.

5. Družba Empower Oy, ena od obeh udeleženk omejevalnega sporazuma, je 31. januarja 2013 pri organu vložila prošnjo za prizanesljivost, na podlagi katere je organ začel preiskavo sodelovanja, opisanega v predlogu za naložitev globe. Organ je 31. oktobra 2014 ugodil prošnji za prizanesljivost, ki jo je vložila navedena družba, s čimer je bila družba oproščena vseh sankcij.
6. Naročniki del na visokonapetostnih vodih so glavni omrežni operater in regionalni omrežni operaterji. V predlogu za naložitev globe je navedeno, da gre pri dejavnosti postavljanja električnih omrežij na Finskem za naravni monopol, ker postavljanje električnih omrežij, ki se prekrivajo, ni ekonomsko donosno. Največji naročnik del na visokonapetostnih vodih je družba Fingrid Oyj, ki ima v lasti glavno omrežje, ki se na Finskem uporablja pri prenosu glavne električne energije, za razvoj katerega je odgovorna in katere kupci so podjetja za dobavo električne energije, proizvajalci električne energije, odjemalci električne energije in akterji na trgu električne energije. Dela na visokonapetostnih vodih so načrtovalna in gradbena. Pogodbe o postavitvi visokonapetostnih vodov se pogosto sklenejo za dolgo obdobje; tako je tudi v tej zadevi.
7. *Markkinaoikeus* (sodišče za gospodarske zadeve) je z izpodbijanim sklepom z dne 30. marca 2016 zaradi zastaranja zavrnilo predlog za naložitev globe.
8. V sklepu je navedlo, da se globa na podlagi člena 22 zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (kakor je bil spremenjen z zakonom o spremembi št. 318/2004)² med drugim ne sme naložiti zaradi kršitve člena 4 tega zakona ali člena 101 PDEU, če se predloga pri *Markkinaoikeus* (sodišče za gospodarske zadeve) ne vložijo v petih letih od dneva prenehanja omejitve konkurence ali seznanitve organa z omejitvijo konkurence. *Markkinaoikeus* (sodišče za gospodarske zadeve) je zavzelo stališče, da se družbi Eltel v skladu z navedenim členom ne more naložiti globe na podlagi predloga za naložitev globe z dne 31. oktobra 2014, če se izhaja iz tega, da je družba do 31. oktobra 2009 prenehala z omejevanjem konkurence.
9. Poleg tega je *Markkinaoikeus* (sodišče za gospodarske zadeve) v sklepu zavzelo stališče, da na podlagi dokumentov, ki jih je predložil organ, ni mogoče sklepati, da je domnevna kršitev kakorkoli trajala do 31. oktobra 2009 ali še pozneje.

² <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040318>

Sodišče je zavrnilo predlog za naložitev globe z obrazložitvijo, da je bil vložen po izteku roka, določenega v členu 22 zakona o preprečevanju omejevanja konkurence.

10. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* je zoper ta sklep Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve) vložil pritožbo pri Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) in predlagal, naj se sklep sodišča razveljavi in družbi Eltel naloži globa v višini 35.000.000 EUR. Organ je zavzel stališče, da je zadostno dokazal nadaljevanje omejitve konkurence, zato je bil predlog za naložitev globe vložen v roku.
11. Organ je v zvezi s predlogom za sprejetje predhodne odločbe v pritožbi dokazoval nadaljevanje omejitve konkurence s tem, da je družba Eltel pred oddajo ponudb s svojo konkurentko, družbo Empower, sklenila sporazume o cenah ponudb teh dveh družb v razpisu za gradbeni projekt visokonapetostnega voda z napetostjo 400 kV Keminmaa-Petäjaskoski in da je prepovedano sodelovanje glede navedenega naročila trajalo vsaj do 12. novembra 2009. To naj bi skupaj z drugimi dokazi, ki jih je predložil, pomenilo, da je sklep Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve) o zavrnitvi predloga za naložitev globe zmoten.
12. Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve) je v izpodbijanem sklepu presodilo dejansko stanje tako, da, čeprav so ločena načrtovalna dela, ki so bila opravljena pred naročilom gradnje Keminmaa-Petäjaskoski, spadala na področje uporabe omejevalnega sporazuma, omejevalni sporazum kljub temu ni zajemal poznejšega naročila gradnje, ki se je nanašalo na isti projekt visokonapetostnega voda. Načrtovalna dela naj bi bila zaključena januarja 2007.
13. Družba Fingrid Oyj je s pozivom v angleškem jeziku z dne 16. aprila 2007 pozvala izvajalce iz te panoge k oddaji ponudb za objekt Keminmaa-Petäjaskoski. Ponudbe s fiksno ceno je bilo treba v skladu s pozivom oddati do 5. junija 2007. Kot rok za zaključek del je bil v razpisu naveden 12. november 2009.
14. Družba Eltel je oddala ponudbo za gradbeni projekt 4. junija 2007. V ponudbi je navedla, da bo najpozneje 12. novembra 2009 v celoti zaključila projekt in ga predala naročniku.
15. Družbi Eltel je bilo na podlagi njene ponudbe v zgoraj navedenem razpisu oddano naročilo. V skladu z dokumenti, ki so bili predloženi v zadevi, je bila gradbena pogodba, ki sta jo sklenili družbi Eltel in Fingrid Oyj o zadevnem gradbenem projektu, podpisana 19. junija 2007, dela so bila zaključena 12. novembra 2009, zadnji obrok za dela pa je bil plačan 7. januarja 2010.
16. V tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe je predmet preizkusa trajanja omejitve konkurence vprašanje, do kdaj lahko trajajo ekonomski učinki domnevnega omejevalnega sporazuma in nezakonite določitve cen pri dolgem gradbenem projektu, kot je zgoraj opisani.

Nacionalne določbe in upoštevena nacionalna sodna praksa

17. V skladu s členom 1(a) zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, kakor je bil spremenjen z zakonom o spremembi št. 318/2004³, ki je upošteven v tej zadevi, se, če bi lahko omejitev konkurence prizadela trgovino med državami članicami Evropske skupnosti, uporabljajo določbe členov 81 in 82 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES), zdaj členov 101 in 102 PDEU.
18. V skladu s členom 4(1) zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, kakor je bil spremenjen z zakonom o spremembi št. 318/2004, so prepovedani sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja podjetij, katerih cilj oziroma posledica je znatno preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence. V skladu z odstavkom 2, točka 1, tega člena so prepovedani zlasti sporazumi, sklepi ali ravnanja, ki neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja, oziroma v skladu s točko 3 tega odstavka zlasti tisti sporazumi, sklepi ali ravnanja, ki določajo razdelitev trgov in virov nabave.
19. V zakonodajnem gradivu zakona o preprečevanju omejevanja konkurence [...] (ni prevedeno) se v zvezi s členom 4 zakona med drugim ugotavlja, da ta člen določa tudi prepoved usklajenih ponudb.
20. V skladu s členom 22 zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, kakor je bil spremenjen z zakonom o spremembi št. 318/2004, se globa med drugim ne sme naložiti zaradi kršitve člena 4 tega zakona ali člena 101 PDEU, če se predlog pri Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve) ne vloži v petih letih od dneva prenehanja omejitve konkurence ali seznanitve organa z omejitvijo konkurence. Iz posebnih obrazložitvev predloga zakona o preprečevanju omejevanja konkurence [...] (ni prevedeno), ki se nanašajo na člen 22, izhaja, da naj bo petletni zastaralni rok enak tistemu, ki se uporablja v pravu Unije.
21. Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je v odločbah, ki sta vključeni v uradno zbirko odločb (KHO 2009:83 in KHO 2013:8), ugotovilo, da je treba izhajati iz tega, da petletni zastaralni rok, ki ga določa člen 22 zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, pri enotni kršitvi pravil o konkurenci začne teči najprej takrat, ko je prenehalo zadnje ravnanje v zvezi s tem enotnim dejanjem.
22. Vendar mu ni bilo treba odločiti, kako je treba trajanje in prenehanje omejitve konkurence presoditi v položaju, v katerem je udeleženec omejevalnega sporazuma z akterjem, ki ni udeleženec omejevalnega sporazuma, sklenil gradbeno pogodbo, kot je ta, dogovorjena v omejevalnem sporazumu, če bodo dela zaključena šele več let po sklenitvi gradbene pogodbe in se bodo plačila po tej pogodbi opravljala še po zaključku del.

³ <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040318>

Upoštevne določbe prava Unije

23. V skladu s členom 101(1) PDEU so kot nezdružljivi z notranjim trgov prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja podjetij, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu. To so zlasti sporazumi, sklepi in ravnanja, s katerimi se v skladu s točko (a) navedene določbe neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali drugi pogoji poslovanja ali v skladu s točko (c) določajo razdelitev trgov in virov nabave.
24. Iz člena 25(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) izhaja, da je zastaralni rok za izrek sankcij pri kršitvah konkurence, ki se domnevajo v tem primeru, pet let. Odstavek 2 navedenega člena določa, da zastaranje začne teči na dan, ko je bila kršitev storjena. Vendar pa pri trajajočih ali ponavljajočih se kršitvah zastaranje začne teči na dan, ko kršitev preneha.
25. Sodišče je v sodni praksi glede trajanja kršitve že v zadevi C-51/75, *EMI Records*, ECLI:EU:C:1976:85, zavzelo stališče, da zadostuje, če se v primeru prenehanja veljavnosti omejevalnih sporazumov njihovi učinki nadaljujejo po formalnem prenehanju veljavnosti. V skladu s sodbo se šteje, da omejevalni sporazum med podjetji učinkuje naprej samo, če je mogoče na podlagi ravnanja udeležencev sklepati, da se usklajevanje in koordinacija, ki sta tipični značilnosti tega omejevalnega sporazuma, nadaljujeta, in če njihovo ravnanje vodi do enakega cilja, kot ga je uresničeval omejevalni sporazum (točki 30 in 31 sodbe).
26. Sodišče je v sodbi v zadevi C-70/12 P, *Quinn Barlo in drugi/Komisija*, ECLI:EU:C:2013:351, ugotovilo, da so v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča na podlagi sistema o konkurenci iz členov 101 in 102 PDEU v zvezi s trajanjem kršitve bolj kot njihova pravna oblika pomembni ekonomski učinki pogodb ali različnih oblik primerljivega sodelovanja ali usklajevanja. Pri omejevalnih sporazumih podjetij, ki so prenehali veljati, za uporabo člena 101 PDEU zadostuje, da se njihovi učinki nadaljujejo po formalnem prenehanju veljavnosti. Torej se lahko določi, da je kršitev trajala po izteku obdobja, v katerem so podjetja, ki so jo storila, pokazala ravnanje, ki je v navedenem členu prepovedano. To pomeni, da je mogoče ugotoviti, da je kršitev na primer trajala celotno obdobje, v katerem so veljale nezakonite cene (točka 40 sodbe, v kateri je tudi sklicevanje na zgoraj navedeno sodbo v zadevi *EMI Records* in sodbo v zadevi C-243/83, *Binon*, ECLI:EU:C:1985:284).
27. Poleg tega je trajanje kršitve v sodni praksi obravnavalo Splošno sodišče (glej med drugim sodbi v združenih zadevah T-147/09 in T-148/09, *Trelleborg Industrie/Komisija*, ECLI:EU:T:2013:259, točka 68, in v zadevi T-449/14, *Nexans France in Nexans/Komisija*, ECLI:EU:T:2018:456, točka 129).

Povzetek bistvenih trditev strank

28. Kilpailu- ja kuluttajavirasto, ki je vložil pritožbo pri Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče), je zatrjeval, da je bil njegov predlog za naložitev globe z dne 31. oktobra 2014 pri Markkinaoikeus (sodišče za gospodarske zadeve) vložen v predpisanem petletnem roku. Organ je obrazložil svoje stališče s tem, da je zgoraj navedena gradbena pogodba, ki se nanaša na gradbeni projekt Keminmaa-Petäjaskoski, veljala in so se nezakonite cene uporabljale do 7. januarja 2010, ko je družba Fingrid Oyj plačala zadnje delno plačilo za gradbena dela. Alternativno je navedel, da je omejitev konkurence prenehala že prej, 12. novembra 2009, ko so bila zaključena gradbena dela. V skladu z navedbami organa je imel omejevalni sporazum do navedenih datumov na trgu ekonomske učinke, ki so navedeni v sodni praksi Sodišča, in je družba Fingrid Oyj kot kupec zaradi cene po omejevalnem sporazumu, ki jo je plačala, utrpela škodo.
29. Poleg tega je organ navedel, da so učinki pogodbe udeleženca omejevalnega sporazuma, ki mu je bilo oddano naročilo, za tistega, ki plača ceno, dogovorjeno v omejevalnem sporazumu, zelo konkretni in trajajoči, saj se plačila v skladu z napredovanjem projekta izvajajo več let. Vsako leto, v katerem naj bi naročnik izvedel obrok plačila za gradbeni projekt, usklajen v omejevalnem sporazumu, naj bi se škodljivi učinki pogodbe za zadevno leto odražali neposredno v stroških dejavnosti naročnika podjetja, udeleženega v omejevalnem sporazumu, in s tem tudi v poslovnem izidu in poleg tega še v dejavnosti podjetja naročnika na trgu. Ker je družba Fingrid Oyj v skladu z navedbami organa za dela plačala previsoko ceno, naj bi višji stroški vplivali tudi na cene omrežnega operaterja za odjemalce, to je na cene, ki jih odjemalci električne energije plačajo za prenos električne energije.
30. Če bi se sledilo stališču Kilpailu- ja kuluttajavirasto, bi to pomenilo, da že ta obrazložitev zadostuje za to, da je bil njegov predlog za naložitev globe vložen v petletnem roku.
31. Družba Eltel je s svojimi obrazložitvami, povezanimi s presojo dokazov, prerekala, da je z družbo Empower sklenila sporazume o gradbenem projektu Keminmaa-Petäjaskoski. Poleg tega je zatrjevala, da je treba trajanje kršitve konkurence presojati na podlagi obdobja, v katerem so podjetja, ki so storila kršitev, pokazala prepovedano ravnanje. Zato je po njenem mnenju treba izhajati iz tega, da zastaranje pri delih, ki so razpisana v razpisih za oddajo ponudb, začne teči na dan, ko je bila oddana ponudba. Družba Eltel naj bi ponudbo za obravnavano naročilo gradnje oddala 4. junija 2007.
32. Družba Eltel je navedla, da lahko zastaranje v primerih, v katerih se je mogoče o ceni pogajati še po oddaji ponudbe, začne teči tudi na dan, ko je sklenjena dokončna pogodba o zadevnem projektu. V obravnavani zadevi naj bi družbi Fingrid Oyj in Eltel sklenili pogodbo o gradbenih delih 19. junija 2007. V skladu z navedbami družbe Eltel ponujena ali pogodbeno dogovorjena cena po oddaji

ponudbe ali najpozneje po podpisu pogodbe nima več učinkov na trgu, tudi če se zadevni projekt nadaljuje ali se delna plačila zanj opravljajo še več let. Družba Eltel je navedla, da vprašanje, s kakšnim časovnim načrtom napredujejo dela ali kdaj se za njih opravi plačilo, ne vpliva na konkurenco na trgu, ker se dogovorjena cena med temi dogodki več ne spremeni. Drugačna razlaga bi privedla do naključnih, nepredvidljivih izidov, ki bi bili posledica omejitve konkurence, kar bi bilo v nasprotju z načelom pravne varnosti.

33. Če bi se sledilo stališču družbe Eltel, bi to pomenilo, da je Kilpailu- ja kuluttajavirasto vložil predlog za naložitev globe šele po izteku roka, določenega za vložitev, če od okoliščin, ki so sicer navedene v predlogu za naložitev globe, za odločitev zadeve ne bi bila pomembna kakšna okoliščina, ki je nastopila na poznejši datum.

Nujnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

34. Kolikor je znano Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče), Sodišče v sodni praksi ni zavzelo stališča o določitvi ekonomskih učinkov kršitve konkurence v smislu člena 101 PDEU in s tem tudi ne o njenem trajanju v položaju, v katerem je udeleženec omejevalnega sporazuma z akterjem, ki ni udeleženec omejevalnega sporazuma, sklenil gradbeno pogodbo, kot je ta, dogovorjena v omejevalnem sporazumu, če so dela zaključena več let po sklenitvi pogodbe in se plačila po tej pogodbi opravljajo še po zaključku del. Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) meni, da je treba pravno razložiti, ali je mogoče izhajati iz tega, da kršitev konkurence traja do dne, na katerega so obveznosti plačila iz pogodbe o delih, ki spada na področje uporabe omejevalnega sporazuma, izpolnjene v celoti ali je projekt zaključen, kakršno je stališče Kilpailu- ja kuluttajavirasto, ali je treba izhajati iz tega, da kršitev preneha in začne teči zastaranje, ko je oddana ponudba za dela ali podpisana pogodba o delih, kakršno je stališče družbe Eltel.
35. Zdi se, da sodna praksa Sodišča za presojo te zadeve glede tega osrednjega vprašanja o razlagi ni povsem jasna. Zdi se, da Sodišče na podlagi besedila navedb iz zgoraj navedene točke 40 sodbe *Quinn Barlo* zagovarja stališče, da lahko ekonomski učinki omejitve konkurence na primer trajajo celotno obdobje, v katerem so veljale nezakonite cene. Vendar se omejitev konkurence, ki je predmet navedene sodbe, razlikuje od omejitve konkurence v tej zadevi in na podlagi sodbe ni jasno, ali se lahko pri preizkusu trajanja kršitve konkurence in zastaranja predloga za naložitev globe upošteva zaključek del po gradbeni pogodbi in to, koliko časa stranke gradbene pogodbe prejemajo plačila za dela, usklajena z omejevalnim sporazumom.
36. Na podlagi sodne prakse Sodišča je mogoče sklepati, da so pri preizkusu trajanja kršitve konkurence osrednjega pomena ekonomski učinki protikonkurenčnega ravnanja in ne njegova pravna oblika. V skladu s sodno prakso Sodišča se lahko ekonomski učinki omejitve konkurence, ki je v nasprotju s členom 101 PDEU,

nadaljujejo tudi še, ko je kompleksna kršitev pravil o konkurenci, ki jo je treba v razmerju med konkurenti šteti za enotno dejanje, formalno že prenehala. Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) meni, da je mogoče zavzeti stališče, da je to argument za sklep, da kršitev konkurence v obliki sklepanja omejevalnih sporazumov ponudnikov za ustvarjanje ekonomskih pritiskov vedno traja do dne, na katerega pogodbeni partner, ki je oškodovan zaradi omejevalnega sporazuma, v celoti plača nezakonito ceno, dogovorjeno v omejevalnem sporazumu, saj ima gradbeni projekt, ki je glede cene usklajen v omejevalnem sporazumu, to celotno obdobje ekonomske učinke na dejavnost pogodbenega partnerja družbe, ki je udeležena v omejevalnem sporazumu.

37. Po drugi strani bi bilo mogoče zavzeti tudi stališče, da je s sodno prakso posredno podprto stališče družbe Eltel, v skladu s katerim uporaba cen ali njihovi učinki na konkurencu pri delih, ki so razpisana v razpisu za oddajo ponudb, trajajo do dneva oddaje ponudbe ali sklenitve dokončne pogodbe. Po temu dnevu naj cena ponudbe ali pogodbe ne bi več imela učinkov na trgu, tudi če projekt še traja.
38. V tej zadevi gre za ekonomske učinke in trajanje domnevne kršitve konkurence. Ne gre za odškodninsko zadevo, za katero se za začetek zastaranja kot osrednji čas povzročitve na podlagi nacionalne sodne prakse (KKO 2016:11) šteje dan sklenitve pogodbe in ne dan plačila kupnine po pogodbi.
39. Ker v sodni praksi Sodišča, kolikor je znano Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče), ni mogoče najti sodb, v katerih bi Sodišče zavzelo stališče o zastaranju kršitve konkurence v primeru domnevnega omejevalnega sporazuma, ki, kot v obravnavanem primeru, temelji na prepovedanem sodelovanju pri oblikovanju ponudbe, je treba v tej zadevi Sodišču predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe. Čeprav se pri podrobnem preizkusu trajanja obravnavane omejitve konkurence upoštevajo tudi druge okoliščine in ne samo okoliščine, na katere se nanaša ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, bo stališče Sodišča o vprašanju o razlagi bistveno vplivalo na pravno presojo trajanja in ekonomskih učinkov omejitve konkurence in tako tudi na odločitev, ali je bil predlog za naložitev globe, ki ga je vložil Kilpailu- ja kuluttajavirasto, vložen v določenem roku.

[...] (ni prevedeno)

Vprašanje za predhodno odločanje

Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je sklenilo, da bo prekinilo odločanje in Sodišču na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

Ali je mogoče sistem iz člena 101 PDEU, ki se nanaša na konkurencu, razlagati tako, da v položaju, v katerem je udeleženec omejevalnega sporazuma z akterjem, ki ni udeleženec omejevalnega sporazuma, sklenil gradbeno pogodbo, kot je ta, dogovorjena v omejevalnem sporazumu, kršitev pravil o konkurenci zaradi

ekonomskih učinkov, ki so bili povzročeni s tem, traja še celotno obdobje, v katerem se izpolnjujejo pogodbene obveznosti po tej pogodbi ali se opravljajo plačila pogodbenim strankam za ta dela, to je do dneva plačila zadnjega obroka za dela ali vsaj do dneva zaključka zadevnih del;

oziroma je treba zavzeti stališče, da kršitev pravil o konkurenci traja samo do dneva, na katerega je podjetje, ki je storilo kršitev, oddalo ponudbo za zadevna dela ali sklenilo pogodbo o izvajanju del?

Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) bo v obravnavani zadevi dokončno odločilo, ko bo prejelo predhodno odločbo Sodišča o zgoraj navedenem vprašanju.

[...] (ni prevedeno) [...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT